

Josep Maria Duran ASSESSOR DEL PS EN MATÈRIA TRIBUTÀRIA

«El sistema fiscal actual és poc clar, opac i molt distorsionador»

ONIA MORANTE

►► **Expositiu** ► Duran presenta l'informe a la Cambra de Comerç, dijous.

|| IAGO ANDREU*
ANDORRA LA VELLA

Més enllà de la seva activitat docent a la Universitat de Barcelona, l'expert en Hisenda Pública Josep Maria Duran fa temps que col·labora amb el PS en matèria de política fiscal. La setmana passada, Duran va presentar la proposta fiscal elaborada per al PS a l'Empresa Familiar i a la Cambra de Comerç. Tot i la seva atapeïda agenda, Duran va tenir temps per concedir una entrevista a EL PERIÒDIC.

—¿Quins són els principals defectes del sistema fiscal andorrà?

—És poc clar, opac i molt distorsionador. Hi ha diversos impostos indirectes que en teoria graven el consum, però que a la pràctica no graven el consum real: per a algunes empreses, representen un ingrés i per a unes altres, una despesa, quan no haurien de representar ni una cosa ni l'altra. El ciutadà no sap quins impostos paga i finalment el que paga no és el que es recapta, no perquè hi hagi frau, sinó perquè les variables que determinen el pagament són caòtiques.

—¿De què està més mancat el sistema: de suficiència, d'equitat, d'eficiència o de simplicitat?

—Pel que fa a la suficiència, la despesa corrent augmenta contínua-

ment i en canvi la inversió és menor que la pressupostada. D'altra banda, el sistema actual no pot ser equitatiu perquè hi ha empreses que, sorprenentment, estan guanyant o perdent diners amb el sistema. Simple no ho és perquè la gent no sap el que paga, i els impostos actuals distorsionen els preus i les empreses.

—¿Un sistema sense imposició directa és injust per naturalesa?

—És molt difícil que un sistema amb només imposició indirecta sigui just. Podríem reequilibrar la balança amb una despesa pública en educació o sanitat, per exemple, però el normal seria optar per les dues vies, la directa i la indirecta, que són complementàries. Enlloc s'opta només per una via. Els impostos indirectes són més progressius, mentre que els indirectes, des d'un punt de vista proporcional, són fins i tot regressius. Andorra ha d'optar per aquesta doble via i tenir clar que si la realitat econòmica ha canviat, el sistema fiscal s'hi ha d'adaptar.

—¿És millor entrar al sistema de l'IVA directament en lloc de crear diferents impostos indirectes?

—Sí, més val afrontar la realitat i fixar el que s'està fixant a arreu. Aquí es diu que els impostos són tipus IVA, però no tenen res a veure perquè l'IVA és neutral i els impostos

un mateix sector una empresa guanyi i l'altra, perdi, perquè una té més treballadors, o més habitacions... Però el vici és en l'origen; si es fa una cosa malament, ja es poden anar modificant les variables, que no s'arribarà a un sistema just.

—¿Quines són les principals virtuts de la proposta fiscal que presenta?

—Es tracta de posar ordre al sistema fiscal i dir clarament què es vol gravar. Imposos que gravin bases àmplies amb tipus reduïts que permetin a Andorra tenir un sistema fiscal equiparable a la de la resta dels països desenvolupats, però amb el nivell d'imposició que el Govern desitgi. No té sentit recomanar un nivell d'imposició com el dels altres països europeus. Andorra ha de tenir un nivell inferior, especialment en una primera fase. A ningú li agrada pagar impostos, però un esquema raonable, racional i amb ele-

millora en l'eficiència i la neutralitat del sistema fiscal: es gravarà el consum real, no l'hipotètic; les empreses pagaran impostos si obtenen beneficis i els treballadors si tenen un salari elevat.

—¿Per què s'ha optat per un impost sobre el salari amb mínim exempt però sense trams?

—Perquè amb tipus impositius poc elevats, no té sentit fer trams. Si estem parlant d'un tipus que no passarà del 10% o del 15%, la progressivitat queda molt atenuada. Aquesta progressivitat s'aconsegueix amb el mínim exempt.

—¿Per què s'ha optat per no incloure un impost de successions en el catàleg d'impostos directes de la proposta?

—L'impost de successions existeix a la majoria de països, però no a tots. Suècia i Portugal l'han eliminat, per exemple. Però, en qualsevol cas, el pes recaptatori d'aquest impost és molt petit: no és una pota del sistema fiscal. En una reforma com aquesta, entrar en aquests detalls seria perdre el temps.

► **LA CRÍTICA**

«El sistema de l'IVA és neutral i els impostos actuals poden ser moltes coses, però neutrals, segur que no»

► **LA PROPOSTA**

«L'aconsellable per a Andorra és un sistema tributari d'impostos amb bases àmplies i amb tipus baixos»

—¿A l'entorn europeu hi ha algun país que podria ser equiparable a la proposta socialdemòcrata?

—Hi ha altres petits estats a Europa, com ara San Marino, Liechtenstein i Mònaco on es graven els beneficis societaris i a tots ells, excepte Mònaco, es graven els ingressos de les persones físiques. Però més que buscar un referent en un país en concret, es tracta de buscar com a referència l'esquema d'imposició directa i imposició indirecta. I a partir d'aquí, adaptar-ho a les peculiaritats andorranes.

—En presentar la proposta a la Cambra ha fet referència a Ronald Reagan. ¿Està segur que és la millor manera de presentar una proposta socialdemòcrata?

—El meu paper com a tècnic és dir quins són els trets que han inspirat les reformes fiscals a tots els països des de final del segle XX, impostos de bases àmplies i tipus baixos. Va començar Reagan als Estats Units, però s'ha estès a molts països europeus, alguns amb governs socialdemòcrates. ■

*iandreu@andorra.elperiodico.com

ments homogenis és més recomanable que situacions com la present.

—¿L'ordenació del sistema implica un augment de la pressió fiscal?

—No té perquè representar un augment de la pressió fiscal. De fet, també podria comportar una reducció de la pressió fiscal. Dependrà dels tipus impositius que es fixin. El que sens dubte representarà és una

andorrans es poden qualificar de moltes maneres, però de neutrals, segur que no. La manca de neutralitat pot ser l'excepció, perquè els impostos acaben modificant els preus, cosa que mai no hauria de passar.

—¿Quines empreses surten més perjudicades i quines més beneficiades amb el sistema actual?

—No sé si és tant per sectors com per empreses individuals. Pot ser que en